

Korralduse seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus

§ 1. Korralduse seaduse muutmine

Korralduse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 56 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Kohaliku omavalitsuse üksus võib üldkorraldusega määrata oma haldusterritooriumil kindlaks kohad, kus käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 3 sätestatud erandit ei rakendata. Nimetatud kohtadest peab kohaliku omavalitsuse üksus viivitamata teavitama asukohajärgset prefektuuri ning avalikkust.“;

2) paragrahvi 57² lõiked 1 ja 2 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Käesoleva seaduse §-de 55 ja 56 nõuete täitmise üle riikliku järelevalve teostamiseks võib käesolevas seaduses sätestatud alusel ja korras kohaldada:

- 1) korralduseorgan §-des 30, 31, 32, 34, 43, 44, 49, 50, 51 ja 52 sätestatud erimeetmeid;
- 2) valla- või linnavalitsuse korralduseametnik lisaks käesoleva lõike punktis 1 nimetatud erimeetmetele § 37 lõike 1 punktides 2 ja 3, §-des 38, 39, 40, 41, 42, 43, § 46 lõike 1 punktides 5 ja 6, § 47 lõike 1 punktis 6 ja § 48 sätestatud erimeetmeid;
- 3) Politsei- ja Piirivalveamet lisaks käesoleva lõike punktis 1 nimetatud erimeetmetele §-des 33, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 45, 46, 47 ja 48 sätestatud erimeetmeid.

(2) Valla- või linnavalitsuse korralduseametnik võib vaadata käesoleva seaduse §-s 48 sätestatud erimeetme kohaldamisel läbi üksnes isiku riided ja riides oleva või kehal kantava asja. Isiku keha ja kehaõõnsuste läbivaatamine on keelatud.

(3) Valla- või linnavalitsuse korralduseametnik võib käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 sätestatud erimeetme kohaldamisel kasutada vahetut sundi.“.

§ 2. Karistusregistri seaduse muutmine

Karistusregistri seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 5 lõiget 2 täiendatakse punktiga 5⁴ järgmises sõnastuses:

„5⁴) käesoleva seaduse § 20 lõike 1 punktis 10 nimetatud juhul isiku korralduseametnikuks nimetamisel ja korralduseametniku seaduse nõuetele vastavuse kontrollimisel;“;

2) paragrahvi 20 lõike 1 punkti 10 täiendatakse pärast arvu „5²“ tekstiosaga „ja 5⁴“.

§ 3. Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse muutmine

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 53¹ täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Korrakaitseüksus ja korrakaitseametnik võib käesolevas seaduses sätestatud riikliku järelevalve teostamiseks kohaldada korrakaitseaduse §-des 30 ja 32 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid korrakaitseaduses sätestatud alusel ja korras.“;

2) paragrahvi 53⁵ tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Korrakaitseametnik kannab kohaliku omavalitsuse sümbolite ja ametitunnustega vormiriietust.

(2) Korrakaitseametniku vormiriietuse ja ametitunnuste kirjelduse kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(3) Korrakaitseametniku vormiriietus ei tohi eksitavalt sarnaneda politseiametniku vormiriietusega.“;

3) seaduse 6¹. peatükki täiendatakse §-dega 53⁶–53¹⁰ järgmises sõnastuses:

„§ 53⁶. Korrakaitseametnikule esitatavad nõuded

(1) Korrakaitseametnikuks võib nimetada isiku:

- 1) kes on Eesti Vabariigi kodanik;
- 2) kellel on täielik teovõime;
- 3) kellel on vähemalt keskharidus;
- 4) kes valdab eesti keelt seaduses või seaduse alusel sätestatud tasemel;
- 5) kes on sellise kehalise ettevalmistuse ja terviseseisundiga, mis võimaldab tal täita korrakaitseametniku ülesandeid;
- 6) kes ei ole sõltuvuses alkoholi, narkootilise või psühhotropse aine tarvitamisest ja kellel ei ole raskekujulist psüühika-, isiksuse- või käitumishäiret;
- 7) kes sobib isikuomaduste ja kõlbluse poolest täitma korrakaitseametniku ülesandeid ning kelle käitumine ja eluviis ei ohusta tema enda ega teise isiku turvalisust.

(2) Korrakaitseametnik peab olema läbinud korrakaitseametniku õppe ja talle peab olema antud kutseaduse alusel korrakaitseametniku kutse.

(3) Korrakaitseametniku kvalifikatsiooninõuded kehtestatakse, kvalifikatsioon antakse ja kvalifikatsioonitunnistus väljastatakse kutseaduses ettenähtud korras.

(4) Korrakaitseametnik peab läbima üks kord kalendriaastas turvaktika ja vahetu sunni kohaldamise täienduskoolituse.

(5) Nõuded korrakaitseametniku õppele ja täiendusõppele kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 53⁷. Isik, keda ei tohi nimetada korrakaitseametnikuks

Lisaks avaliku teenistuse seaduse §-s 15 nimetatud isikutele ei tohi nimetada korrakaitseametnikuks isikut:

- 1) keda on karistatud tahtlikult toimepandud esimese astme kuriteo eest;
- 2) keda on karistatud vangistusega;
- 3) kes on kriminaalmenetluses kahtlustatav või süüdistatav;
- 4) kellelt on jõustunud kohtuotsusega ära võetud politseiametnikuna töötamise õigus;

- 5) kes on distsiplinaarsüüteo toimepanemise eest avalikust teenistusest vabastatud, kui vabastamisest on möödunud alla aasta;
- 6) keda on karistatud korruptsioonivastases seaduses sätestatud süüteo eest.

§ 53⁸. Korrakaitseametniku tervisekontroll

- (1) Korrakaitseametnikuks kandideeriv isik peab läbima tervisekontrolli, mille käigus tehakse kindlaks käesoleva seaduse § 53⁶ lõike 1 punkti 5 nimetatud tervise seisundile ja punktis 6 nimetatud nõuetele vastamine.
- (2) Korrakaitseametnik peab tervisekontrolli läbima iga kolme aasta järel eelmise tervisetõendi väljaandmise kuupäevast arvates.
- (3) Tervisekontrolli korraldab ja tervisetõendi väljastab töötervishoiuarst, kaasates vajaduse korral eriarste.
- (4) Töötervishoiuarst võib meditsiinilise näidustuse korral muuta käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud tervisekontrolli sagedust.
- (5) Korrakaitseametniku tervisekontrolli rahastatakse omavalitsusüksuse eelarvest.
- (6) Korrakaitseametniku tervisenõuded, tervisekontrolli korra ning tervisetõendi sisu ja vormi nõuded kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 53⁹ Vahetu sunni kohaldamine ning korrakaitseametniku relvad ja erivahendid

- (1) Korrakaitseametnik võib korrakaitseaduse ja ühistranspordiseaduse nõuete täimise üle järelevalvet teostamisel kasutada füüsilist jõudu, erivahendit ja relva korrakaitseaduses sätestatud alusel ja korras, arvestades käesoleva seaduse erisusi.
- (2) Korrakaitseametnikule lubatud erivahendid on käeraud ja sidumisvahend.
- (3) Korrakaitseametnikule lubatud teenistusrelvad on gaasirelv ja külmrelv.
- (4) Korrakaitseametnikule on lubatud järgmised gaasirelva ja külmrelva alaliigid:
 - 1) gaasirelv – gaasipihusti;
 - 2) külmrelv – teleskoopnui.
- (5) Korrakaitseametniku erivahendi ja teenistusrelva käitlemise ja väljastamise korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 53¹⁰. Haldusjärevalvet korrakaitseüksuse või korrakaitseametniku vahetu sunni kohaldamise üle

- (1) Korrakaitseametniku poolt vahetu sunni kohaldamise õiguspärasuse ja otstarbekuse üle teostab haldusjärevalvet Politsei- ja Piirivalveamet.
- (2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud haldusjärevalvet teostaja võib teise haldusekandja kontrollimisel kohaldada vahetut sunni korrakaitseaduse sätestatud alusel ja korras.
- (3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud haldusjärevalvetele ei kohaldata Vabariigi Valitsuse seaduse § 75³.“;

4) seaduse 12. peatükki täiendatakse §-ga 70⁸ järgmises sõnastuses:

„(70⁸) Valla- või linnavalitsuse ametnik, kes nimetatakse korrakaitseametnikuks ning kelle politseiteenistusest lahkumisest ei ole käesoleva sätte jõustumisel möödunud rohkem kui viis aastat, peab käesoleva seaduse § 53⁶ lõikes 2 sätestatud korrakaitseametniku kutse omandama kolme aasta jooksul käesoleva sätte jõustumisest.“

§ 4. Väärteomenetluse seadustiku § 45 täiendamine

Väärteomenetluse seadustiku § 45 lõiget 1 täiendatakse punktiga 7 järgmises sõnastuses:

„7) valla- või linnavalitsuse korrakaitseametnik karistusseadustiku §-s 262 ettenähtud väärteo puhul.“

§ 5. Ühistranspordiseaduse § 81 täiendamine

Ühistranspordiseaduse §-s 81 tehakse järgmised täiendused:

1) lõiget 1 täiendatakse punktiga 7 järgmises sõnastuses:

„7) põhjendatud kahtluse korral kontrollida ja tuvastada sõitjatevedu teostava ühissõidukijuhi joobeseisundit.“;

2) paragrahvi täiendatakse lõigetega 3¹ ja 3² järgmises sõnastuses:

„(3¹) Valla- või linnavalitsuse korrakaitseametnik võib lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud erimeetmetele kohaldada tema haldusterritooriumil sõitjatevedu teostava sõidukijuhi kontrollimisel korrakaitseaduse § 37 lõike 1 punktis 1, §-des 38, 39, 40, 41 ja § 46 lõike 1 punktides 1 ja 2 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid korrakaitseaduses sätestatud alusel ja korras.

(3²) Valla- või linnavalitsuse korrakaitseametnik võib käesoleva seaduse § 80 lõikes 2 sätestatud riikliku järelevalve teostamisel kasutada vahetut sundi korrakaitseaduses sätestatud alusel ja korras.“

§ 6. Seaduse rakendamise järelehindamine

Siseministerium järelehindab käesoleva seaduse rakendamisega riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse üksuste töökorraldusele avalduvat olulist mõju 2029. aastaks.

§ 7. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2025. aasta 1. jaanuaril.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees
Tallinn, 2023

Algatab Vabariigi Valitsus 2023